

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
1/2020**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 25.11.2019 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Πλειό και Γεώργιο Σαρειδάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο OPEN BEYOND TV (πρώην EPSILON TV), ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, όσον αφορά ειδικότερα την υποχρέωση μετάδοσης των γεγονότων με το απαιτούμενο αίσθημα ευθύνης. Η υπόθεση εξετάζεται κατόπιν σχετικής αναφοράς του Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (Α.Π.4603/08.10.2019).

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 265/8.10.2019, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα - νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά, που υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1013/ΕΣ/6.11.2019 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος του σταθμού Ιωάννης Νικολόπουλος. Ερωτηθείς από τον Πρόεδρο, ο εκπρόσωπος του σταθμού της εγκαλουμένης δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 6.12.2019 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο

σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 5594/6.12.2019 υπόμνημα.

Την 13.1.2020 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Ευαγγελία Μήτρου και Γεώργιο Πλειό. Απόντα τα μέλη Νικόλαος Κιάος και Γεώργιος Σαρειδάκης, τα οποία είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και αποχώρησε.

Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος:

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.
2. Το άρθρο 1 παρ. 5 του Ν. 4326/2015 αναφέρει τα εξής: *«Σε περιπτώσεις παρότρυνσης, υποκίνησης, ενθάρρυνσης ή επιδοκίμασias των αναφερομένων στην παράγραφο 2 επεισοδίων, ρατσιστικών συμπεριφορών και εν γένει φαινομένων βίας, από τον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο και από το διαδίκτυο, πέραν των άλλων τυχόν ποινικών και λοιπών συνεπειών, με απόφαση του αρμόδιου για τον Αθλητισμό Υπουργού, που λαμβάνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου για τα ΜΜΕ Υπουργού Επικρατείας και μετά από γνώμη της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ), της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ένωσης Συντακτών (ΠΟΕΣΥ) και του Πανελληνίου Συνδέσμου Αθλητικού Τύπου (ΠΣΑΤ), οι οποίες διατυπώνονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παραλαβή της σχετικής πρόσκλησης του αρμόδιου για τον Αθλητισμό Υπουργού, μπορεί να επιβάλλονται στους υπεύθυνους ιδιοκτήτες ή εκδότες ή διαχειριστές των υπαίτιων*

μέσων, μετά από προηγούμενη κλήση και ακρόασή τους, πρόστιμα ύψους από πέντε χιλιάδες (5.000) έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Σε περιπτώσεις στις οποίες οι παραπάνω πράξεις ή ενέργειες λαμβάνουν χώρα μέσω τηλεοπτικών ή ραδιοφωνικών σταθμών, ο αρμόδιος για τον Αθλητισμό Υπουργός ενημερώνει το αρμόδιο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, ώστε αυτό, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και πέραν των λοιπών προβλεπόμενων κυρώσεων, να επιβάλει τα ανωτέρω πρόστιμα». Εξάλλου, το άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 4326/2015 ορίζει τα εξής: «Σε σοβαρές περιπτώσεις τέλεσης επεισοδίων, παρότρυνσης σε πρόκληση επεισοδίων, ρατσιστικών συμπεριφορών και εν γένει φαινομένων βίας που σχετίζονται με τον αθλητισμό, εντός ή εκτός αγωνιστικών χώρων, ο αρμόδιος για τον Αθλητισμό Υπουργός, με αιτιολογημένες αποφάσεις του, που λαμβάνονται ύστερα από εισήγηση της Διαρκούς Επιτροπής για την Αντιμετώπιση της Βίας (Δ.Ε.Α.Β.), μπορεί να επιβάλει στα οικεία αθλητικά σωματεία, Τμήματα Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.) και Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρίες (Α.Α.Ε.), καθώς και στις οικείες αθλητικές ομοσπονδίες ή/και επαγγελματικούς συνδέσμους, αλλά και μεμονωμένα σε φυσικά πρόσωπα, μετά από προηγούμενη κλήση και ακρόαση τους, πρόστιμα ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, σε ιδιαίτερα δε σοβαρές περιπτώσεις μπορεί να προβαίνει και σε ανάκληση της υφιστάμενης ειδικής αθλητικής αναγνώρισης. Η συνεργασία των ανωτέρω νομικών και φυσικών προσώπων με τις αρχές και η παροχή στοιχείων, όταν έχουν ως αποτέλεσμα τον εντοπισμό και τη σύλληψη των δραστών, αποτελούν καταρχήν ελαφρυντικές περιστάσεις που λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, μπορεί δε να συνιστούν και λόγους για τους οποίους τα πρόσωπα παραμένουν ατιμώρητα».

3. Συναφώς, το άρθρο παρ. 1 του ΠΔ 109/2010 ορίζει τα εξής: «Οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων οφείλουν να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε οι παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες να μην προκαλούν μίσος λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, πεποιθήσεων, εθνικότητας, αναπηρίας, ηλικίας και σεξουαλικού προσανατολισμού».

4. Επιπλέον, το άρθρο 4 παρ. 1 του ΠΔ 77/2003 ορίζει τα εξής: «Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση προσώπων με τρόπο ο οποίος, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, μπορεί να ενθαρρύνει, τον εξευτελισμό, την κοινωνική απομόνωση ή τις δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος τους από μέρος του κοινού βάσει ιδίως του φύλου, της φυλής, της εθνικότητας,

της γλώσσας, της θρησκείας, της ιδεολογίας, της ηλικίας, της ασθένειας ή αναπηρίας, του γενετήσιου προσανατολισμού ή του επαγγέλματος».

5. Επίσης, το άρθρο 4 παρ. 1 του Κανονισμού ΕΣΡ 2/1991 ορίζει τα εξής: «Τα εγκλήματα, η τρομοκρατία, η βία και άλλες βάνανυες και απάνθρωπες πράξεις δεν πρέπει να εξυμνώνται ή να προβάλλονται».

6. Περαιτέρω, το άρθρο 10 παρ. 4 του Κανονισμού ΕΣΡ 2/1991 ορίζει τα εξής: «Δεν επιτρέπονται εκπομπές που αποσκοπούν ή έχουν ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση ή πρόκληση ακραίας αντικοινωνικής συμπεριφοράς που περιέχει την τέλεση βίαιων εγκλημάτων ή την κατάχρηση ναρκωτικών ή οιοπνεύματος».

7. Εξάλλου, το άρθρο 5 παρ. 1 του ΠΔ 77/2003 ορίζει τα εξής: «Η μετάδοση των γεγονότων πρέπει να είναι αληθής, ακριβής και όσο είναι δυνατό πλήρης. Τα γεγονότα πρέπει να παρουσιάζονται με προσοχή και αίσθημα ευθύνης, ώστε να μη δημιουργούν υπέρμετρη ελπίδα, σύγχυση ή πανικό στο κοινό».

8. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις. Όπως προκύπτει περαιτέρω από το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχείο α του Ν. 2328/1995, η ως άνω αρμοδιότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων υφίσταται και για κάθε περίπτωση παραβίασης των νομοθετικών κανόνων που διέπουν τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς και γενικότερα τη λειτουργία της ραδιοτηλεόρασης.

9. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών συνάγονται τα ακόλουθα:

- Απαγορεύεται στους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς να υποκινούν με τις εκπομπές τους σε βίαιες συμπεριφορές και να ενθαρρύνουν γενικότερα την τέλεση πράξεων βίας.
- Ειδικότερη εκδήλωση αυτής της νομοθετικής επιταγής είναι η απαγόρευση παρότρυνσης και υποκίνησης πράξεων βίας στον χώρο του αθλητισμού.
- Σε κάθε περίπτωση, τα γεγονότα πρέπει να παρουσιάζονται με προσοχή και με αίσθημα ευθύνης ώστε να μην προκαλείται σύγχυση στο κοινό. Επομένως, οφείλει η παρουσίαση αυτή να είναι προσεκτική ώστε να μην μπορεί να παρερμηνευτεί ως ενθάρρυνση βίαιων συμπεριφορών.

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Κατά την εκπομπή Total Football της 06.10.2019, προβλήθηκαν στιγμιότυπα από τον προηγηθέντα ποδοσφαιρικό αγώνα Παναθηναϊκού – Ξάνθης και ακολούθησε συζήτηση σχετικά με την αντιμετώπιση της γηπεδούχου ομάδας από τη διαιτησία και τα παράπονα που η ομάδα αυτή εξέφρασε κατά των διαιτητών και της χρήσης του συστήματος VAR (Video Assistant Referee).

Η παρουσίαση της εκπομπής γίνεται από τους Πάνο Βόγλη και Χριστίνα Βραχάλη, οι οποίοι πλαισιώνονται από παλαίμαχους ποδοσφαιριστές και αθλητικούς δημοσιογράφους. Μεταξύ των συμμετεχόντων στην εκπομπή είναι και ο Βασίλης Παπαθεοδώρου, διευθυντής του ηλεκτρονικού αθλητικού ιστοτόπου www.sdna.gr.

Αναφορικά με την υπόθεση, τα κρίσιμα αποσπάσματα της ελεγχόμενης εκπομπής έχουν ως εξής:

Βασίλης Παπαθεοδώρου: *«Το πρόβλημα, Νικόλα, δεν είναι το VAR, γιατί το έχουμε παρεξηγήσει, το πρόβλημα είναι οι ανίκανοι, οι άχρηστοι που βρίσκονται στο VAR. Αυτοί είναι το πρόβλημα, δεν είναι η τεχνολογία, δεν είναι το μηχάνημα».*

Βασίλης Παπαθεοδώρου: *«Νομίζω ότι πρέπει να σταθούμε στους διαιτητές... Εγώ είμαι της θεωρίας των τεσσάρων Δ...Το πρόβλημα της Ελλάδας...Τα τέσσερα Δ είναι το πρόβλημα της χώρας. Είναι οι Δικαστές, είναι οι Δημοσιογράφοι, είναι οι Δικηγόροι και είναι οι Διαιτητές».*

Βασίλης Παπαθεοδώρου: *«Και το λέω κλείνοντας για τους διαιτητές, είναι άνθρωποι, συγγνώμη Τάσο που θα το πω, αλλά νομίζω ότι είναι και η θεωρία που έχει ο κόσμος...»*

Πάνος Βόγλης: *«Όχι όλοι».*

Βασίλης Παπαθεοδώρου: *«Όχι όλοι, προφανώς όχι όλοι, ας πούμε οι περισσότεροι, που έχουν βαθιά συμπλέγματα σε ορισμένα πράγματα, είναι άνθρωποι οι οποίοι θέλουν bullying σε ορισμένες περιπτώσεις και ο Παναθηναϊκός δεν μπορεί τίποτα από όλα*

αυτά να κάνει, είναι ανυπόληπτος, δεν τον σέβεται κανένας, δεν τον φοβάται κανένας και για αυτόν τον λόγο θα τον αντιμετωπίσουν έτσι και στη συνέχεια».

Πάνος Βόγλης: «Άρα το σωστό είναι να κάνει bullying Βασίλη Παπαθεοδώρου, αυτό είναι το σωστό;».

Βασίλης Παπαθεοδώρου: «Όχι βέβαια, δεν είναι το σωστό».

Πάνος Βόγλης: «Α...».

Χριστίνα Βραχάλη: «Αλλά όπου υπάρχει δράση πρέπει να υπάρχει και αντίδραση».

Σε μεταγενέστερη εκπομπή, εμφανίζεται ο Βασίλης Παπαθεοδώρου με μαύρο κοντομάνικο μπλουζάκι στο οποίο αναγράφεται το εξής μήνυμα: ΟΧΙ BULLYING ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΙΤΗΤΕΣ.

Ακολουθεί ο εξής διάλογος σχετικά με το θέμα που προέκυψε από τις αναφορές του Βασίλη Παπαθεοδώρου σε προηγούμενη εκπομπή:

Βασίλης Παπαθεοδώρου: «Ένα κοινωνικό μήνυμα αποφάσισα να στείλω».

Πάνος Βόγλης: «Στην προηγούμενη εκπομπή η αλήθεια είναι ότι παρεξήγηθηκε κάτι που είπες και σήμερα θες να βάλεις ένα τέλος σε αυτήν την παρεξήγηση ή να το συνεχίσεις;».

Βασίλης Παπαθεοδώρου: «Δεν θέλω νομίζω να το σταματήσουμε, πρέπει να τη συνεχίσουμε αυτή τη συζήτηση, διότι μιας και με κάλεσε σε ακρόαση ο κ. Αυγενάκης, ενεργοποιώντας έναν νόμο περί κλήσης δημοσιογράφων όταν θεωρεί ότι παρακινούν ή υποκινούν σε πράξεις βίας, έκανε μια κοπτοραπτική, εν πάση περιπτώσει σε κάποιο σχόλιο μου, δεν έβαλε τη διευκρίνηση την οποία είχα προσθέσει χάρη στην ερώτηση σου, και τέλος πάντων με κάλεσε να δώσω κάποιες εξηγήσεις. Οι εξηγήσεις είναι εδώ (δείχνει το μπλουζάκι με το μήνυμα)».

Πάνος Βόγλης: «Όχι bullying στους διαιτητές».

Βασίλης Παπαθεοδώρου: «Όχι bullying στους διαιτητές. Υπάρχει λοιπόν ένας νόμος που είναι για τους δημοσιογράφους, για όσους τέλος πάντων παρακινούν δηλαδή σε πράξεις βίας, εγώ δεν θεωρώ φυσικά ότι έπραξα κάτι τέτοιο, παρόλα αυτά εδώ είμαστε να το συζητήσουμε».

Πάνος Βόγλης: «Προχωράμε, σαφής».

Βασίλης Παπαθεοδώρου: «*Νομίζω ότι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει όλοι να είναι εγκρατείς γιατί ο χώρος του ποδοσφαίρου είναι περίεργος, ξέρουμε όλοι ότι δεν πρέπει να ρίχνουμε λάδι στη φωτιά, αλλά έχει εξαπλωθεί τόσο πολύ αυτή η φωτιά στο ελληνικό ποδόσφαιρο που δεν ξέρω κατά πόσο τα δικά μας σχόλια...».*

Πάνος Βόγλης: «*Εγώ θέλω απλώς να πω κάτι, ότι το OPEN δεν είναι ένα απλό όνομα, είμαστε ανοικτοί και το έχουμε επισημάνει σε όποιον επιθυμεί να κάνει παρέμβαση στην εκπομπή, σε όποιον ενοχλείται και θέλει να πει κάτι δημόσια και φυσικά έχουμε σεβασμό σε όλους τους καλεσμένους. Οπότε, κατά συνέπεια, εάν θέλει κάποιος να καταθέσει την άποψη του καλό είναι να το κάνει στην εκπομπή και όχι μετά, θα έλεγα εγώ».*

Βασίλης Παπαθεοδώρου: «*Και σε κάθε περίπτωση, αν κάποιος δεν καταλαβαίνει τι λέω σε προφορικό λόγο, να, εδώ είναι και το γραπτό για να το επιβεβαιώσει (δείχνει το μπλουζάκι με το μήνυμα)».*

Πάνος Βόγλης: «*Προχωράμε...».*

Βασίλης Παπαθεοδώρου: «*Εγώ είπα, γιατί αποκηρύσσω όλες αυτές τις δηλώσεις του Ζήκου, όχι bullying στους διαιτητές. Το ξαναλέω για να μην παρεξηγηθούμε, γιατί κάποιος δεν καταλαβαίνουν όταν λέμε...Λοιπόν, και για να κλείσω και με αυτό το θέμα, μια τελευταία κουβέντα. Δύο πράγματα μπορεί να ισχύουν όταν καλείται ένας δημοσιογράφος σε ακρόαση από τον Υπουργό για κάτι που νομίζει εκείνος ότι έχω πει και το έχει κόψει και το έχει ράψει όπως νομίζει το επιτελείο του, δύο πράγματα ισχύουν. Ή δεν αντέχουν κάποιος την κριτική ή δεν τους αρέσουν αυτά που λέμε, έτσι, δεν τους αρέσουν αυτά που λέμε και δεν αντέχουν την κριτική, ή μπορώ να το δεχτώ ότι έχει γίνει ένα ανθρώπινο λάθος από την πλευρά του και νομίζω ότι, αν τυχόν κλείσει το θέμα, θα κλείσει όπως πρέπει. Πρέπει να δοθεί στην προκειμένη περίπτωση όχι από εμένα η απολογία, από άλλους που στοχοποίησαν εμένα».*

Όσον αφορά το προκαταρκτικό ζήτημα του κατά πόσο μπορεί η εγκαλουμένη να θεωρηθεί υπόλογη για τις απόψεις που εξέφρασε ο Βασίλης Παπαθεοδώρου κατά τη μετάδοση της ελεγχόμενης εκπομπής, σημειώνονται τα εξής.

Στον ηλεκτρονικό ιστότοπο της εκπομπής <https://www.tvopen.gr/totalfootball/about> αναφέρονται τα εξής: «*Κάθε Κυριακή βράδυ το Total Football με τον Πάνο Βόγλη και τη Χριστίνα Βραχάλη βάζει τους τηλεθεατές σε όλα τα γήπεδα της χώρας, εστιάζοντας*

όχι μόνο στο θέαμα και στους φανερούς πρωταγωνιστές, αλλά και στο παρασκήνιο των αγώνων... Κάθε εβδομάδα στο Total Football, οι καλεσμένοι της εκπομπής δίνουν άλλη διάσταση στο ρεπορτάζ και την ανάλυση... Το σχόλιο και η ανάλυση των αγώνων από διαφορετικές οπτικές γωνίες είναι συνυφασμένο με την ταυτότητα της εκπομπής. Αυτό διασφαλίζεται από την παρουσία του διευθυντή του Sdna.gr, Βασίλη Παπαθεοδώρου, του διευθυντή της εφημερίδας Live Sport, Βασίλη Βέργη, αλλά και του Αλέξη Σπυρόπουλου».

Από τα παραπάνω, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο Βασίλης Παπαθεοδώρου είναι μόνιμος συντελεστής της ελεγχόμενης εκπομπής και έχει αναλάβει τον σχολιασμό και την ανάλυση των προβαλλόμενων από αυτήν αγώνων. Δεν αποτελεί επομένως απλό προσκεκλημένο, αλλά προστηθέντα του τηλεοπτικού σταθμού. Επομένως, οι πράξεις του που τυχόν συνιστούν διοικητικά αδικήματα μπορούν να καταλογιστούν σε αυτόν τον τηλεοπτικό σταθμό ως προστήσαντα (βλ. ιδίως ΣτΕ 1350/2013 και ΣτΕ 1351/2013). Όπως έχει εξάλλου κριθεί, η αποδοχή της θέσεως ότι αποκλείεται η ευθύνη των τηλεοπτικών σταθμών από παραβάσεις του τελούνται από πρόσωπα που προσκαλούνται στις μεταδιδόμενες από αυτούς εκπομπές θα μετέθετε την ευθύνη τήρησης των κανόνων της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας σε μη υπεύθυνα κατά νόμο πρόσωπα και θα καθιστούσε επισφαλή την τήρηση των νομοθετικών επιταγών (ΣτΕ 3300/2013).

Από το σύνολο των επίμαχων διαλόγων συνάγεται το συμπέρασμα ότι πρόθεση του παρεμβαίνοντος σχολιαστή ήταν να εκφράσει την άποψη ότι οι περισσότεροι διαιτητές επηρεάζονται από την ψυχολογική πίεση που τους ασκούν οι ισχυρές ποδοσφαιρικές ομάδες (π.χ. μέσω καταγγελτικών ανακοινώσεων και απειλών για την άσκηση εναντίον τους πειθαρχικού ελέγχου από τις προϊστάμενες αρχές) και ότι η ποδοσφαιρική ομάδα του Παναθηναϊκού βρίσκεται σήμερα σε τέτοια ανυπόληπτη κατάσταση που αδυνατεί να ασκήσει αυτήν την πίεση με αποτέλεσμα να «αδικείται» («...ο Παναθηναϊκός δεν μπορεί τίποτα από όλα αυτά να κάνει, είναι ανυπόληπτος, δεν τον σέβεται κανένας, δεν τον φοβάται κανένας και για αυτόν τον λόγο θα τον αντιμετωπίσουν έτσι και στη συνέχεια»). Η αναφορά επομένως ότι «[οι διαιτητές] είναι άνθρωποι οι οποίοι θέλουν bullying σε ορισμένες περιπτώσεις» πρέπει να ερμηνευτεί ως μη υπονοούσα και μη παροτρύνουσα στην άσκηση βίας κατά των διαιτητών. Ο ίδιος άλλωστε σχολιαστής δηλώνει ρητώς σε απάντηση σχετικής αποσαφηνιστικής

ερώτησης του παρουσιαστή της εκπομπής ότι ακόμα και αυτή η μορφή της πίεσης στους διαιτητές στην οποία αναφέρεται δεν είναι σωστή (Πάνος Βόγλης: *«Άρα το σωστό είναι να κάνει bullying Βασίλη Παπαθεοδώρου, αυτό είναι το σωστό;»* - Βασίλης Παπαθεοδώρου: *«Όχι βέβαια, δεν είναι το σωστό»*).

Σημειώνεται ωστόσο ότι η χρήση του όρου «bullying» προκειμένου για τους διαιτητές συνιστά παραβίαση του μέτρου της ευθύνης που υπέχουν οι συντελεστές των ενημερωτικών τηλεοπτικών εκπομπών έναντι του τηλεοπτικού κοινού, καθώς θα μπορούσε να παρερμηνευτεί πιθανώς από μία μερίδα των τηλεθεατών λόγω της κυριολεκτικής του σημασίας που στο μυαλό του μέσου ανθρώπου έχει συνδεθεί με την άσκηση βίας κατά προσώπου. Αυτό πολύ περισσότερο μάλιστα από την στιγμή που ο ίδιος παραπάνω σχολιαστής είχε προηγουμένως αναφερθεί με υποτιμητικό τρόπο κατά των διαιτητών θεωρώντας τους πρόβλημα όχι μόνο για το ποδόσφαιρο (*«το πρόβλημα είναι οι ανίκανοι, οι άχρηστοι που βρίσκονται στο VAR»*) αλλά και γενικότερα για ολόκληρη τη χώρα (*«Τα τέσσερα Δ είναι το πρόβλημα της χώρας. Είναι οι Δικαστές, είναι οι Δημοσιογράφοι, είναι οι Δικηγόροι και είναι οι Διαιτητές»*).

Η εγκαλουμένη προβάλλει τον ισχυρισμό ότι ο αναφέρων Υφυπουργός έχει ήδη εκδώσει την από την 13.11.2019 Απόφαση, με την οποία απήλλαξε τον Βασίλη Παπαθεοδώρου από την κατηγορία της εκ προθέσεως παρακίνησης και παρότρυνσης σε πράξεις βίας κατά των διαιτητών κάνοντας αποδεκτή την με αριθμό πρωτοκόλλου 3934/05.11.2019 Εισήγηση της Διαρκούς Επιτροπής για την Αντιμετώπιση της Βίας. Κατά την εγκαλουμένη, από την στιγμή που δεν συντρέχει περίπτωση παραβίασης του άρθρου 1 παρ. 2 και 5 του Ν. 4326/2015 δεν μπορεί ομοίως να τεθεί θέμα εφαρμογής του άρθρου 5 παρ. 1 του ΠΔ 77/2003 για τη μετάδοση γεγονότων χωρίς αίσθημα ευθύνης.

Ο παραπάνω ισχυρισμός είναι απορριπτέος. Το άρθρο 1 παρ. 2 και 5 του Ν. 4326/2015 και το άρθρο 5 παρ. 1 του ΠΔ 77/2003 διαφέρουν τόσο ως προς τον σκοπό, όσο και ως προς το ρυθμιστικό τους περιεχόμενο. Η επίμαχη ρύθμιση του Ν. 4326/2015 τιμωρεί την εκ προθέσεως παρότρυνση σε πράξεις βίας στον χώρο του αθλητισμού, ενώ η εν προκειμένω εφαρμοστέα διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του ΠΔ 77/2003 αποσκοπεί στην προστασία του κοινού από τη μετάδοση των γεγονότων κατά τρόπο που μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένες εντυπώσεις. Έστω και αν ο εμπλεκόμενος στην υπόθεση δημοσιογράφος δεν είχε την πρόθεση να ενθαρρύνει την

άσκηση φυσικής βίας κατά των διαιτητών, ο ανεύθυνος τρόπος με τον οποίον έκανε χρήση ενός όρου που έχει συνδεθεί στη συνείδηση του μέσου ανθρώπου με την άσκηση βίας κατά προσώπου και το γενικότερο πλαίσιο των σχολίων εντός του οποίου εντάσσεται η χρήση του όρου αυτού, θα μπορούσαν πάντως να αποτελέσουν αντικείμενο παρερμηνείας από μερίδα του τηλεοπτικού κοινού.

III. Υπαγωγή

Ενόψει όλων αυτών, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία παραβίασε - εκ προθέσεως - την υποχρέωση μετάδοσης των γεγονότων με το απαιτούμενο αίσθημα ευθύνης. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη αυτή της σύστασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε - εκ προθέσεως - την υποχρέωση μετάδοσης των γεγονότων με το απαιτούμενο αίσθημα ευθύνης.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού OPEN BEYOND TV (πρώην EPSILON TV) τη διοικητική κύρωση τη σύστασης όπως τηρεί το απαιτούμενο μέτρο ευθύνης κατά τη μετάδοση των γεγονότων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 13^η Ιανουαρίου 2020 και δημοσιεύτηκε την 12^η Φεβρουαρίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ